

використанням взаємного контролю учнів, у формі конкурсів між класами. Особливого контролю підлягали вправи на поставу. Учні отримували «Пам'ятку про поставу», в якій пропонувались способи її перевірки. У спеціальній пам'ятці для батьків «Займайтесь з усією сім'єю» надавались методичні рекомендації з організації спільних занять фізичними вправами і, зокрема, з рухового режиму, ранкової гімнастики, спортивної години і сімейного дня здоров'я. Двічі на тиждень вчитель проводила заняття з ритмічної гімнастики для мам і заняття групи здоров'я для тат. На ці заняття батьки приходили зі своїми дітьми.

Аналіз досвіду вчителя О. М. Шрамко доводить ефективність впровадження комплексу фізкультурно-оздоровчих технологій у навчально-виховний процес упродовж дня та на прикладі планування робочого тижня. Виокремлено музикотерапію, релаксацію, арт-терапію, дихальні вправи, віршовані ігрові фізкультурні хвилини, вправи пальчикової гімнастики, хвилини тиші тощо. Вчитель доводить, що ефективність позитивного впливу на здоров'я школярів різних оздоровчих заходів визначається не хаотичністю методів, а системною роботою.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у процесі навчання і виховання школярів набуває ефективності, якщо ці технології адаптовані до умов навчального закладу та основу їхнього змісту складають засоби фізичної культури як найбільш доступні та оптимальні чинники формування і збереження здоров'я особистості. Перспективи подальших досліджень полягають в дослідженні особливостей проведення фізкультурно-оздоровчої роботи для дітей з різним рівнем стрес стійкості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аксьонова О. Інтерактивні форми діяльності учнів на уроках фізичної культури / О. Аксьонова // Фізичне виховання в школі : Педагогічна преса, 2007. – № 5/6. – С. 35.
2. Khudoleeva, O. V. (1993), "innovative forms and methods of sanitation of schoolchildren", *Fizicheskaia kultura v shkoie*, no. 6, pp. 15–19.
3. Krutsevich, T. Yu. (2003), *Teoriia i metodyka fizychnoho viovannia* [Theory and methods of physical education], Ollmpiiska literatura, Kyiv, Ukraine.
4. Marynych, V. (2013), "Analysis of innovative approaches organization of athletic-health work in educational establishment", *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia*, no. 1, available at: http://nbuv.gov.ua/i-pdf/svp_2013_1_5.pdf. (accessed March 29, 2015).
5. Moskalenko, N. V. (2009), "Theoretical methodical principles of innovative technologies in physical education system of junior schoolchildren", Thesis abstract for Dr.Sc. (Physical Education and Sport), 24.00.02, Ukrainian National University of Physical Culture and Sport, Kyiv, Ukraine.
6. Nyevorova, O.V. (2007), *Ozdorovcha spryamovanist i shlyahy optimizatzyu physychnogo vyhovannya ditey molodshogo shkyl'nogo viku* [Health-orientation and ways to optimize the physical education of children of primary school age], RVV KDPU imeny Volodimira Vynnychenka, Kirovograd, Ukraine.

УДК: 796.035

Чеховська Л.

Львівський державний університет фізичної культури

ПРОПАГАНДА ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ М.ЛЬВОВА

У статті подається інформація щодо висвітлення фізкультурно-оздоровчої діяльності у засобах масової інформації для залучення молоді до рухової активності. Установлено недостатню кількість публікацій на шпальтах газет м. Львова. Роль ЗМІ у залученні підлітків до рухової активності є недостатньо активною. Потребує збільшення не тільки кількості тематичних публікацій, але і їх площа, мова подання.

Ключові слова: засоби масової інформації, фізкультурно-оздоровча діяльність, рухова активність, молодь.

Чеховская Любовь. *Пропаганда физкультурно-оздоровительной деятельности в средствах массовой информации г. Львова* В статье дается информация по освещению физкультурно-спортивной деятельности в средствах массовой информации для привлечения молодежи к двигательной активности. Установлено недостаточное количество публикаций на страницах газет г.Львова. Роль СМИ в привлечении подростков к двигательной активности недостаточная. Требуется увеличения не только количество тематических публикаций, но и их площадь, речь представления.

Ключевые слова: средства массовой информации, физкультурно-оздоровительная деятельность, двигательная активность, молодежь.

Chekhovska Liubov. *Promotion sports and recreational activities in mass-media in Lviv.* Promotion of specialized knowledge through mass-media allows to introduce continuous educational and training process of different population groups. There are undervalued opportunities of physical activity in keeping healthy lifestyle and health promotion in our society. The aim of this article was assessing the effectiveness of the mass-media to attracting teenagers to physical activity. Research methods: theoretical analysis and generalization of data, sociological method (content analysis) and methods of mathematical statistics. This article provides information about sports and recreational activities in mass-media to attract young people to physical activity. We have studied the content, amount and direction of materials that were printed on pages of the

most popular newspapers in Lviv "Vysoky zamok", "Lvivska gazeta", "Ekspres" in 2014. It is installed insufficient amount of publications in Lviv's newspapers to promote and attract teenagers to physical activity. Not whole area of each category in newspapers used for its intended purpose. The role of mass-media in involving teenagers to physical activity is not enough active. It requires not only increasing the amount of thematic publications, but also their area and language of submission. It is appropriate to inform readers about different kinds of sport that are in Lviv (rugby, futsal, shotgun, etc.); to promote more such kinds of sport as badminton, waterpolo, target shooting, wrestling and others. It is required activation in cooperation of the Lviv's mass-media and organizations of physical education and sport. Prospect for further research is learning the role of the mass-media in involving teenagers to physical activity in Krakiv.

Key words: mass-media, physical activity, young.

Постановка проблеми. Пропаганда фізкультурно-оздоровчої діяльності - цілеспрямоване розповсюдження та популяризація фізкультурних знань з метою переконання населення в необхідності систематичних фізкультурних занять. Пропаганда, зазвичай, повторюється та розповсюджується через різні засоби масової інформації. Характерною ознакою сьогодення є зростання ролі засобів масової інформації в житті суспільства та окремої особистості. Як зазначає Г.М. Маклуен, ера мас-медіа і електронної інформації радикально змінює як життя людини, так і її саму. Засоби масової інформації займають в сучасному суспільстві неоднозначне становище. З одного боку вони покликані не тільки інформувати і просвіщати аудиторію, але і виконувати функцію переконання [3,12]. Науковці доводять, що саме пропаганда спеціальних знань через засоби масової інформації дозволяє провадити безперервний освітній та виховний процес різних груп населення [10,11]. Загалом, головною метою пропаганди фізкультурно-оздоровчої діяльності є переконання населення в її користі та повсякденній необхідності. На жаль, у нашому суспільстві недооцінюються можливості рухової активності в дотриманні здорового способу життя, зміцненні здоров'я [1,5, 6]. Водночас світовий досвід свідчить, що саме рухова активність людини упродовж усього життя сприяє профілактиці захворювань і зміцненню здоров'я [2,4].

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконувалася згідно Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури та спорту на 2011–2015 рр. Міністерства України в справах сім'ї, молоді та спорту за темою 3.9 "Удосконалення наукових засад спорту для всіх, фітнесу та рекреації" (номер державної реєстрації 0111U001735). У зв'язку з цим, метою роботи було – з'ясувати дієвість засобів масової інформації (ЗМІ) щодо залучення підлітків до рухової активності.

Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення літературних даних, соціологічний метод (контент-аналіз: одиницею аналізу виступав зміст публікацій відповідної тематики, а за одиницю рахунку було обрано кількість публікацій та площу їх в сантиметрах квадратних); методи математичної статистики.

Виклад основного матеріалу. Львівські друковані ЗМІ, на наш погляд, не тільки за змістом, але й як явище, займають проміжне місце між типово регіональною і центральною пресою. Можливо, причина цього є в тому, що Львів є не тільки обласним центром, але і головним містом Західної України. Політична і культурна роль Львова однозначно позначилася на ЗМІ, які видаються у місті. На львівському ринку присутні рекламні видання, інформаційно-розважальні, суспільно-політичні, спеціалізовані та ін. У 2014 році у Львові видавалося 15 суспільно-політичних газет, які умовно можна поділити на: 1) ті, які розраховані на еліту або «просунуту» аудиторію: «Львівська газета», «Аргумент-Влада»; 2) ті, які розраховані на масову традиційну читачку аудиторію: «Експрес», «Високий замок», «Поступ»; 3) так звана «жовта» преса: «Аргумент-газета», «Суботня пошта»; 4) ті, які не мають своєї чітко вираженої читачкої ніші: «Ратуша», «ЗВУ», «ЗВУ+», «Україна і час» та ін. Діяльність ЗМІ щодо залучення молоді до рухової активності є предметом уваги науковців [7,8,9]. З'ясовано, що пропагандистський вплив є ефективним, коли наявний взаємозв'язок між друкованим виданням та читачем, забезпечена адресність та диференційованість інформації.

Нами вивчено зміст, обсяги та скерованість матеріалів, які друкувалися на шпальтах найбільш популярних газет Львова: «Високий замок», «Львівська газета», «Експрес» за 2014 рік. Аналіз кількості випусків газет на тиждень показав, що окрім «Львівської газети», яка виходить один раз у тиждень, решта газет, а саме: «Високий замок», «Експрес» – видаються 3-4 рази на тиждень. Кількість сторінок становить від 16 до 24, а загальна площа газет 14800 см² – 24624см² (табл.1).

Таблиця 1

Загальна характеристика найбільш популярних газет м. Львова

Назва газети	Загальна характеристика					
	Наклад тижневий	К-ть номерів	К-ть сторінок	Площа газети, см ²	Рубрика «Спорт» см ² /%	Рубрика «Здоров'я» см ² /%
Високий замок	450000	4 / тиждень	16	14 800	925/6,2	925/6,2
Добре здоров'я (додаток)	100000	2/місяць	16	14800	-	925/6,2
Експрес	вт. – 85 300, чт -805 700, пт -113 600 всього- 1 004600	3/ тиждень	вівторок - 20 четвер - 24 п'ятниця - 20	20 520 24624 20520	1026/5 1026/4,2 1026/5	1026/5 1026/4,2 1026/5
Львівська газета	281 900	1/ тиждень	16	14892	930,75/6,25	930,75/6,25

Загалом було проаналізовано 416 номерів газет, з них: «Високий замок» (208), «Експрес» (156) та «Львівська газета» (52). За твердженням науковців [3,7,8,10,11], кількість матеріалів на фізкультурно-оздоровчу тематику дозволяє зробити висновок про ставлення редакції газети до пропаганди фізичної культури і спорту. Під час дослідження аналізувалися не тільки кількісні показники, а також тематика публікацій (рубрики), надрукованих разом впродовж року в

кожній газеті. Отже, розглянемо більш детально кожну газету.

«Високий замок» — суспільно-політична україномовна газета, яка виходить у Львові тиражем 450тис. Виходила у понеділок, вівторок, четвер та суботу. Розповсюджується у 10 містах України. Газета має рубрики: «Акценти», «Актуально», «Країна», «Резонанс», «Світ», «Гість», «Новини», «Спорт», «Здоров'я», «Живий куточок», «Наостанку». Нами встановлено, що у рубриці «Спорт» було загалом висвітлено 126 статей, які присвячені різним видам спорту (табл.2.)

Таблиця 2

Інформація у рубриці «Спорт» газети «Високий замок»

№	Вид спорту	К-ть	%	Площа тексту, см ²
1.	Футбол	33	26,1	30525
2.	Легка атлетика	16	12,7	14800
3.	Бокс	11	8,7	10175
4.	Теніс	11	8,7	10000
5.	Фехтування	9	7,1	8325
6.	Біатлон	8	6,3	7400
7.	Боротьба	7	5,5	6475
8.	Гимнастика	7	5,5	6300
9.	Баскетбол	3	2,4	2775
10.	Стрільба з лука	3	2,4	2775
11.	П'ятиборство	2	1,6	2700
12.	Гандбол	2	1,6	2600
13.	Шахи	2	1,6	2300
14.	Санний спорт	1	0,8	800
15.	Авіамоделний спорт	1	0,8	600
16.	Бейсбол	1	0,8	600
17.	Волейбол	1	0,8	925
18.	Кульова стрільба	1	0,8	700
19.	Плавання	1	0,8	925
20.	Синхронне плавання	1	0,8	870
21.	Спортивна ходьба	1	0,8	880
22.	Багатоборство	1	0,8	860
23.	Водне поло	1	0,8	925
24.	Бадмінтон	1	0,8	925
25.	Ковзанярство	1	0,8	680

Отже, за рік була представлена інформація про 25 видів спорту. Найбільший відсоток без сумніву займає футбол (26,6%), далі – легка атлетика (12,5%) і третє місце розділили бокс і теніс (8,9% відповідно). Незрозумілим є те, чому місцева преса не подає інформацію про види спорту, які культивуються у м.Львові: регбі, футзал, стендова стрільба та ін. Недостатньо, на нашу думку, пропагуються бадмінтон, водне поло, кульова стрільба та ін. Незважаючи на проведення у 2014року Олімпійських ігор та чемпіонату світу з легкої атлетики, на нашу думку, доволі «скупо» представлена відповідна інформація як про зимові види спорту, так і загалом. Окрім цього в газеті була представлена і рубрика «Спорт» (табл.3)

Таблиця3

Інформація у рубриці «Спорт» газети «Високий замок»

Тематика	К-ть	%	Площа тексту, см ²
Видатні спортсмени	11	68,7	10175
Спортивне спрямування	2	12,6	1850
Олімпійські ігри	2	12,6	1700
Ярмарок спорту	1	6,1	875

У даній рубриці, незважаючи на проведення зимових Олімпійських ігор, інформація про її висвітлення представлена доволі мало (12,6%). Аналізуючи площу публікацій рубрики «Спорт» слід зазначити, що при її річній площі ($S=192400\text{см}^2$), практично, реалізовано лише $S=131440\text{см}^2$ Решта $S=60960\text{см}^2$ - використано на рекламну інформацію, яка не має стосунку до змісту рубрики. Тобто, з 208 номерів, де 1 сторінку займає спортивна інформація, не цілком використано 65,9 сторінок у рік. Додатком до «Високого Замку» є газета «Добре здоров'я» (виходить 2 рази на місяць), тобто вийшло 24 номери. Газета має наступні рубрики: «Поради», «Актуально», «Здоровий спосіб життя», «На прийомі у лікаря», «Життєва історія», «Здоров'я дітей», «Тема», «Жіноче здоров'я», «Смачне життя», «Аптека», «Наш організм», «Реклама», «З пошти «ДЗ», «Сміхотерапія». У газеті представлено 37 статей. «Призові місця» займають важливі питання сьогодення: харчування (21,6%), хвороби, особливості жіночого організму та профілактика захворювань (16,2% відповідно). Встановлено, що площа газети для висвітлення інформації використовується доцільно - реклами немає.

Газета «Експрес» — всеукраїнська україномовна газета тиражем більше 500 000. У ній висвітлюються різноманітні рубрики: «у Номер», «Політика», «Насамперед», «Подобиці», «Напередодні», «Погляд», «Тема», «Актуальне інтерв'ю», «Скандал», «Люди і проблеми», «Пригоди», «Звідусіль», «Спорт», «Ділове життя», «Віч на віч», «Здоров'я», «Життєві історії», «Наприкінці». Виходить із 1992 року. Газета «Експрес» виходить 3 рази на тиждень. Залежно від випуску є різний обсяг та оформлення: вівторок — звичайний випуск (20 стор.); четвер — випуск з телепрограмою (24 стор. і додаток «ТелеЕкспрес»); п'ятниця — випуск «на вихідні» зі зміненими дизайном логотипу та макету сторінок (20 стор.). У рубриці «Здоров'я» опубліковано 180 статей (табл.4).

Таблиця 4

Інформація рубрики «Здоров'я» у газеті «Експрес»

№	Тематика	К-ть	%	Площа тексту, см ²
1	Хвороби	29	16,1	20300
2	Харчування	29	16,1	21000
3	Нові технології в медицині	23	12,8	14050
4	Профілактика захворювань	20	11,1	16200
5	Оздоровлення організму	13	7,2	9250
6	Психологія стосунків	11	6,1	8450
7	Шкідливі звички	10	5,5	9200
8	Інформація про лікарство	9	5	7750
9	Статистика здоров'я	8	4,4	5600
10	Система охорони здоров'я	6	3,4	4200
11	Секс	6	3,4	4120
12	Гігієна	6	3,4	4300
13	Жіночий організм	3	1,7	2800
14	Здоровий спосіб життя	3	1,7	2900
15	Догляд за дітьми	2	1,1	1680
16	Очищення організму	1	0,5	830
17	Екологія	1	0,5	730

Встановлено річну площу публікацій рубрики «Здоров'я» ($S=160056\text{см}^2$), практично реалізовано $S=133360\text{см}^2$, решта $S=26696\text{см}^2$ - використано на рекламну інформацію. Тобто, з 156 номерів, де 1 сторінку займає спортивна інформація не цільово використано 26 сторінок у рік. У рубриці «спорт» опубліковано 403 статті, представлена інформація щодо 23 видів спорту. Нажаль, але і ця газета не подає інформацію про ті види спорту, які культивуються у Львові: регбі, футзал, стендова стрільба та ін. Досить мало пролагується: бадмінтон, водне поло, кульова стрільба, боротьба та ін. Також була представлена інша інформація - 40 статей (табл.5)

Таблиця 5

Інформація у рубриці «Спорт» газети «Експрес»

Тематика	К-ть	%	Площа тексту, см ²
Видатні спортсмени	24	60	13500
Спортивного спрямування	8	20	4300
Олімпійські ігри	6	15	2505
Паралімпійські ігри	2	5	1300

Встановлено річну площу публікацій рубрики «Спорт» ($S=160056\text{см}^2$), практично реалізовано $S=151856\text{см}^2$ Решта $S=8200\text{см}^2$ використано на рекламну інформацію. Тобто, з 156 номерів, де 1 сторінку займає спортивна інформація, не цільово використано 7,9 сторінок у рік. Наступна «Львівська газета» – щотижневий видання, містить такі рубрики: «Новини», «Політика», «Економіка», «Право», «Світ», «життя», «Культура», «Стиль», «Ласун», «Gaiicia incognita», «Спорт», «екологія», «Здоров'я», «Авто», «Блоги». У рубриці «Здоров'я» за 2014 рік зафіксовано 90 статей, які присвячені системі охорони здоров'я (71,1%), проблемам харчування (18,8) і оздоровлення (8,8%) (табл. 6).

Таблиця 6

Інформація рубрики «Здоров'я» у «Львівській газеті»

№	Тематика	К-ть	%	Площа тексту, см ²
1.	Система охорони здоров'я	64	71,1	31000
2.	Харчування	17	18,8	7500
3.	Оздоровлення	8	8,8	3800
4.	Статистика здоров'я	1	1,1	600

Нажаль, але лише 1 стаття сприяла залученню до рухової активності: «Рух у всьому» - інформація про мікропроект «Формування здоров'язбережливих ставлень до життя серед молоді польсько-українського прикордоння».

Встановлено річну площу публікацій рубрики «Здоров'я» ($S=48399\text{см}^2$), практично реалізовано $S=42900\text{см}^2$ Решта $S=5499\text{см}^2$ використано на рекламну інформацію. Тобто, з 52 номерів, де 1 сторінку займає спортивна інформація, не цільово використано 5,9 сторінок у рік. Також проаналізована і рубрика «Спорт». Нами зафіксовано 308 статей, які висвітлюють інформацію щодо окремих видів спорту (табл.7).

Таблиця 7

Тематика, висвітлена у рубриці «Спорт» у «Львівській газеті»

№	Вид спорту	К-ть	%	Площа тексту, см ²
1	Футбол	171	55,5	16139
2	Бокс	40	13	3200
3	Гандбол	19	6,2	2800
4	Баскетбол	11	3,7	1900
5	Біатлон	9	2,9	1750
6	Хокей	9	2,9	1650
7	Фут зал	6	1,9	1350
8	Шахи	5	1,7	1000
9	Боротьба	4	1,4	1270
10	Теніс	4	1,4	1200

11	Фрістайл	4	1,4	1050
12	Фехтування	3	0,9	680
13	Лижні гонки	3	0,9	580
14	Веслування	3	0,9	580
15	Стрільба з лука	2	0,6	330
16	Кульова стрільба	2	0,6	340
17	Плавання	2	0,6	340
18	Легка атлетика	2	0,6	280
19	Фігурне катання	2	0,6	260
20	Велоспорт	1	0,3	140
21	Каное	1	0,3	170
22	Водне поло	1	0,3	110
23	Гірський біг	1	0,3	100
24	Марафон	1	0,3	100
25	Армреслінг	1	0,3	100
26	Сноуп сійл	1	0,3	100

Окрім цього, були 48 статей, присвячені іншій спортивній тематиці. Найбільше висвітлено організаційно-управлінських новин (52,1%). Встановлено річну площу публікацій рубрики «Спорт» ($S=48399\text{см}^2$), практично реалізовано $S=41799\text{см}^2$. Решта $S=6600\text{см}^2$ використано на рекламну інформацію або іншу тематику. Тобто, з 52 номерів, де 1 сторінку займає спортивна інформація, не цільово використано 7 сторінок у рік. Узагальнена інформація щодо відповідності змісту публікацій фізкультурно-оздоровчої рубрики найбільш популярних газет м.Львова за 2014рік представлена у табл.8.

Таблиця 8

Характеристика відповідності змісту публікацій фізкультурно-оздоровчої рубрики

Газета	Річна площа рубрики, см^2	Доцільно використана площа, см^2	Недоцільно використана площа/стор.	К-ть стор. на фізк.-спорт. рубрику
«Високий замок»	192400	131440	60960/65,9	2
«Експрес»	320112	285216	34896/33,9	2
«Львівська газета»	96798	84699	12099/12,9	2

Отже, результати контент-аналізу свідчать, що площа рубрик (2 сторінки), які висвітлюють фізкультурно-оздоровчу тематику, здоров'я не раціонально використовується у газетах м. Львова. Адже за рік газети не за призначенням використали: 65,9сторінок у «Високому замку»; 33,9 сторінки - «Експрес» та 12,9 - «Львівська газета».

ВИСНОВКИ. 1. Установлено недостатню кількість публікацій на шпальтах газет м. Львова з метою пропаганди та залучення підлітків до рухової активності. Не вся площа рубрик газет використовується за призначенням. Таким чином, роль ЗМІ у залученні підлітків є недостатньо активною. Потребує збільшення не тільки кількість тематичних публікацій, але і їх площа, мова подання. 2. Доцільним є інформування читачів про види спорту, які культивуються у м. Львові (регбі, футзал, стендова стрільба та ін.); більше пропагувати такі види спорту як бадмінтон, водне поло, кульова стрільба, боротьба та ін. 3. Необхідна активізація співпраці ЗМІ м. Львова з організаціями сфери фізичного виховання і спорту.

ПЕРСПЕКТИВОЮ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ буде вивчення ролі засобів масової інформації щодо залучення до рухової активності підлітків м.Кракова.

ЛІТЕРАТУРА

1. Andryeyeva O. V. Fizychna rekreaciya riznyx grup naseiennya: [monografiya] / O. V. Andryeyeva. – Kyiv : Poligrafservis, 2014. – 280 s.
2. Andryeyeva O. V. Teoretyko-metodologichni zasady rekreacijnoi diyalnosti riznyx grup naseiennya: avtoref.dys. na zdobuttya naukovoogo stupenya d-ra nauk z fizychnogo vuxovannya i sportu: specz. 24.00.02 «Fizychna kultura, fizychnе vuxovannya riznyx grup naseiennya» / O. V. Andryeyeva. – Kyiv, 2014. – 48s.
3. Babyux V. ZMI mizh vladoyu i suspilstvom, abo "zbroya masovoyi manipuiyacyi" [Elektronnyj resurs] / V.Babyux. – Rezhym dostupu : <http://www.dc-summit.info/ru/temy/vnutrennjaja-poiitika/588-588.html>
4. Dutchak M.V. Teoretyko-metodologichni zasady formuvannya systemy sportu dlya vsix v Ukraini: avtoref.dys. na zdobuttya naukovoogo stupenya d-ra nauk z fizychnogo vuxovannya i sportu: specz. 24.00.02 «Fizychna kultura, fizychnе vuxovannya riznyx grup naseiennya» / M.V. Dutchak. – Kyiv, 2009. – 39s.
5. Fizychna rekreaciya: navch. posib. dlya stud. vyshh. navcn. zakl. fiz.vuxovannya i sportu / Prystupa Y.N., Zhdanova O.M., Lynecz M.M.[ta in.]; za nauk. red. Yevgena Prystupy. – Drohobych: Kolo, 2010. – S.337-383.
6. Krucevych T. Yu. Istoriya rozvytku fizychnoyi rekreaciyi / T. Yu. Krucevych, Pangeiova N. Ye., Pangelov S. B. – Kyiv: Akademvydav, 2013. – 160s.
7. Optyimizaciya diyalnosti faxivciv shhodo zaluchennya naseiennya do systematychnyx fizkulturno-ozdorovchyx zanyat / O.Zhdanova, L. Chexovska, I.Grybovska, M.Danylevych // Moloda sportyvna nauka Ukrainy : : zb. nauk. pracz z gaiuzi fizychnoyi kultury ta sportu. – Vyp.16. –2012. – T.2. – S.81– 87.
8. Semal N. Prosvitnyczko-propagandyska diyalnist z pytan zaluchennya riznyx verstv naseiennya do fizkulturno-ozdorovchyx zanyat / Nataiyya Semal // Moloda sportyvna nauka Ukrainy : : zb. nauk. pr. z gaiuzi fiz. kultury i sportu. – Lviv, 2010. – Vyp. 14, t. 2. – S. 215-219.
9. Tarasyuk N. Suchasnyj etap propagandy zanyat fizychnoyu kulturoyu: pidxody do vyvchennya problemy / Nataiyya Tarasyuk // Moloda sportyvna nauka Ukrainy : : zb. nauk. pr. z gaiuzi fiz. kultury i sportu. – Lviv, 2000. – S. 28-29.

10. Zhdanova O. Fizkulturno-sportyvna informaciya na shpaltax Voynskyx oblasnyx gazet / Olga Zhdanova, Nataiia Tarasyuk // Problemy aktyvizaciyi rekreacijno-ozdorovchoyi diyainosti naselennya : materialy III Mizhregion. nauk.-prakt. konf. – Lviv, 2000. – S. 12–13.

11. Zhdanova O. Zaxody zaluchennya shkolyariv do organizovanoyi ruhovoyi aktyvnosti na dozviii / O.Zhdanova, L.Chexovska // Moloda sportyvna nauka Ukrainy : zb. nauk. prac z gaiuzi fizychnoyi kultury ta sportu. – Vyp.18. –2014. – T.4. – S.53–58.

12. Zajceva V. Efektyvnist zasobiv masovoyi informaciyi / V.Zajceva. – Xarkiv, 2001. – 256 s.

Чиженок Т.М., Коваленко Ю.О.
Запорізький національний університет

СПРЯМОВАНІСТЬ ВПРАВ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ПІДГОТОВКИ НА СИЛОВІ ЗДІБНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРОФЕСІЙНОГО УЧИЛИЩА

Вивчено проблему професійно-прикладної фізичної підготовки фахівців агропромислового комплексу. В ході дослідження розроблено комплекс вправ професійно-прикладної спрямованості з розвитку силових здібностей у юнаків професійного ліцею. Особливий вплив комплексу вправ позначився на результатах у присіданні на одній нозі, підтягуванні на високій перекладині, утриманні гантелі на витягнутих вперед руках, згинанні та розгинанні рук в упорі лежачи. Найменший приріст склав у стрибках в довжину з місця. На основі отриманих даних дослідження і багаторічного спостереження за досягненнями учнів ліцею розроблено комплексний тест оцінки рівня (високий, достатній, середній, низький) силових здібностей юнаків за 7 показниками.

Ключові слова: професійно-прикладна підготовка, училище, учні, силові здібності, комплексний тест.

Чиженок Т.М., Коваленко Ю.А. Направленность упражнений профессионально-прикладной подготовки на силовые способности студентов профессионального училища. Изучена проблема профессионально-прикладной физической подготовки специалистов агропромышленного комплекса. Установлено, что недостаточно развитые физические способности будущих специалистов сельского хозяйства, тормозят овладение профессиональным мастерством. А ряд видов профессиональной деятельности вообще недоступны без предварительной физической подготовки. Специалисты утверждают, что адаптация человека к условиям производства без специальной психофизической подготовки может длиться от 1 года до 5-7 лет. В ходе исследования разработан комплекс упражнений профессионально-прикладной направленности по развитию силовых способностей у юношей профессионального лицея. Полученные данные в начале и в конце исследования подтверждают существенное влияние комплекса упражнений профессионально-прикладной направленности по воспитанию силовых способностей у юношей 15-16 лет. В начале исследования между показателями силовых способностей юношей экспериментальной и контрольной групп достоверных различий не выявлено. К концу исследования по всем тестам между показателями юношей исследуемых групп обнаружено достоверные различия в пользу юношей экспериментальной группы. Особое влияние методики отобразилось на результатах в приседании на одной ноге, подтягивании на высокой перекладине, удержании гантели на вытянутых вперед руках, сгибании и разгибании рук в упоре лежа. Наименьший прирост составил в прыжках в длину с места. На основе полученных данных исследования и многолетнего наблюдения за достижениями учащихся лицея разработан комплексный тест оценки уровня силовых способностей юношей по 7 показателям (высокий, достаточный, средний, низкий). Разработанный комплексный тест позволит обоснованно строить преподавателю процесс развития силы у учащихся разных возрастных групп, следить за его динамикой и вносить своевременные коррективы.

Ключевые слова: профессионально-прикладная подготовка, училище, учащиеся, силовые способности, комплексный тест.

Chizhenok T., Kovaienko Y. Exercise orientation vocational training for applied power abilities of students of vocational schools. The problem of professional-applied physical preparation of experts of agriculture. It was found that the underdeveloped physical ability of future agricultural specialists, hamper the mastery of professional skills. A number of professional activities in general are not available without prior physical training. Experts say that human adaptation to the conditions of production without special psychophysical training can last from 1 year to 5-7 years. The study developed a set of exercises professional-applied orientation of the development of power abilities in boys vocational school. The data obtained at the beginning and end of the study confirm the significant impact of the complex exercise professional-applied orientation of education of power abilities in boys 15-16 years. At the start of the study between the indices of power abilities of boys experimental and control groups revealed no significant differences. By the end of the study in all tests between indicators youth study groups revealed significant differences in favor of the experimental group of young men. Of particular influence technique displayed on the results of squat on one leg, moving up to a high bar, holding a dumbbell in the outstretched hands, flexion and extension arms in emphasis lying. The smallest increase was in the long jump from the spot. Based on the survey data and long-term monitoring of the achievements of students of the Lyceum developed a comprehensive test assessing the level of power abilities of boys and 7 indices (high, sufficient, medium, low). Developed a comprehensive test will allow reasonable development to build a teacher forces the students of different age groups, to monitor its evolution, and make timely adjustments.

Key words: professionally applied training, college, students, police capacity, a comprehensive test.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Національна доктрина розвитку освіти в Україні в XXI столітті визначає: «Освіта – основа розвитку особистості, суспільства, нації та